

INTELLIGENT ONDERWIJS

Leuk of niet, vanwege AI zul je als docent je onderwijs moeten aanpassen

Docenten moeten stoppen met het gebruik van software om het werk van studenten te controleren op plagiaat. Daar zijn vooral degenen die de taal minder goed beheersen de dupe van. Wees liever creatief om te kijken wat ze hebben geleerd.

Dit is het eerste studiejaar waarin echt elke afstuderende student heeft gehoord van ChatGPT. Studenten maken steeds vaker schaamteloos gebruik van 'Chat', zoals zij het noemen, om hun schrijfwerk nagenoeg volledig door AI te laten maken. Dat lijkt misschien verschrikkelijk. Maar antiplagiaatsoftware inzetten om dit 'probleem' te voorkomen, is precies wat het onderwijs niet moet doen.

Onderwijsinstellingen gebruiken al jaren software om te controleren of studenten hun ingeleverde werk wel zelf hebben gemaakt. Die software checkt op plagiaat: het overnemen van tekst die al door iemand anders is geschreven. Een student levert het werk in, het gaat langs de plagiaatscanner, en die toont hoeveel procent van de tekst al ergens anders online staat of eerder is ingeleverd.

Als docent kun je dan zelf bepalen wat je met die informatie doet.

Met de opkomst van AI werken dit soort systemen niet meer. ChatGPT schrijft immers compleet nieuwe teksten. Ingeleverd werk van studenten dat door ChatGPT geschreven is, staat nergens anders al online.

De makers van antiplagiaatsoftware hebben daarom iets nieuws ingebouwd in hun software: AI-detectie. Die probeert, door middel van AI, de kans te berekenen dat een tekst niet door een mens maar door een AI is geschreven. AI om AI te controleren dus.

Dat klinkt goed, maar is het niet. Want je kunt geen discussie krijgen of een tekst ergens anders al online staat: je kunt het bewijs gewoon opzoeken. Je kunt daarentegen nooit met zekerheid zeggen dat een tekst door AI geschreven is. Dat wordt ook door OpenAI, de makers van ChatGPT, ruiterlijk toegegeven.

OpenAI's eigen geavanceerde AI-detectie-tool markeert bijna 10 procent van de door mensen geschreven teksten als door AI geschreven. Dit betekent dat je dus niet kunt weten of je een student vals beschuldigt als de AI-detectie aangeeft dat een tekst weleens niet door de student zelf geschreven zou kunnen zijn.

Daar komt nog eens bij dat de valse beschuldigingen niet eerlijk zijn verdeeld. Uit onderzoek aan Stanford blijkt namelijk dat mensen die schrijven in een taal die niet hun

Een studente in Dortmund werkt aan een opdracht.
Foto AFP

Hans de Zwart is docent en techniekfilosoof aan de Hogeschool van Amsterdam en een van de oprichters van het Racism and Technology Center.

eerste taal is, eerder vals worden beschuldigd door AI-detectietools dan mensen die een taal wel vloeiend kunnen schrijven.

Het checken op plagiaat met software gaat bovendien uit van wantrouwen jegens de student. Dat is niet erg bevorderlijk voor de relatie tussen docent en student en daarmee ook niet voor het leerresultaat. Software die het in 10 procent van de gevallen mis heeft, die discrimineert én die uitgaat van wantrouwen, kun je uiteraard niet gebruiken in je onderwijs. Maar wat kunnen docenten en onderwijsinstellingen dan wel doen?

Natuurlijk is het belangrijk om te controleren dat studenten niet vals spelen, maar dat

Je kunt nooit met zekerheid zeggen dat een tekst door AI is geschreven

hoeft niet met antiplagiaatsoftware. Ook ik zie als docent elke dag 'studenten'-werk dat hoogstwaarschijnlijk niet door de studenten zelf is geschreven.

Inmiddels herken ik het middelmatige toontje van de AI en de alinea's die in eerste instantie prima lijken (want: foutloos Nederlands), maar die bij een kritische blik eigenlijk vrijwel nietszeggend blijken te zijn.

Elke keer als ik merk dat een groot deel van mijn studenten niet zelf heeft nagedacht maar een machine dat heeft laten doen, zit er maar één ding op: mijn opdrachten en mijn manier van toetsen aanpassen.

Of we dat nou willen of niet (ik heb gemengde gevoelens, maar neig naar niet), studenten gaan AI gebruiken voor hun opdrachten. Dat betekent dat docenten creatief moeten zijn in wat ze van studenten vragen en hoe ze controleren wat er nou precies geleerd is.

Dat is veel werk. Maar als onderwijsinstellingen stoppen met het uitgeven van onze onderwijsgelden aan dure licenties van de Amerikaanse bedrijven die antiplagiaatsoftware leveren, hebben we daar misschien wel wat extra financiële middelen voor.